

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

12 janvier 2004

PROJET DE LOI

visant à octroyer le droit de vote aux élections communales à des étrangers

AMENDEMENTS

N° 1 DE M. FERET

Art. 5 (*nouveau*)

Compléter la proposition par un article 5, rédigé comme suit :

«Art. 5. — La présente loi entre en vigueur le 31 décembre 3000.».

JUSTIFICATION

Le Front National est le seul parti francophone opposé au principe de l'octroi du droit de vote aux étrangers non européens. Néanmoins, la violence des débats en Commission laisse craindre une fracture communautaire et un désaccord durable au sein même de la majorité gouvernementale. Afin d'éviter les effets néfastes qu'auraient cette fracture et ce désaccord sur l'image de la démocratie parlementaire au sein de la population de ce Royaume, le Front National se propose, par le biais de cet amendement, de jouer un rôle de médiation démocratique. Cet

Document précédent :

Doc 51 **0578/ (2003/2004)** :
001 : Projet transmis par le Sénat.

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

12 januari 2004

WETSONTWERP

tot toekenning van het actief kiesrecht bij de gemeenteraadsverkiezingen aan vreemdelingen

AMENDEMENTEN

Nr. 1 VAN DE HEER FERET

Art. 5 (nieuw)

Dit artikel aanvullen met een artikel 5, luidende :

«Art. 5. — Deze wet treedt in werking op 31 december 3000.».

VERANTWOORDING

Het Front National is de enige Franstalige partij die gekant is tegen het principe van het toekennen van stemrecht aan niet-Europese vreemdelingen. Het debat in de Commissie verloopt evenwel zo heftig dat een breuk tussen de gemeenschappen en een duurzame verdeeldheid binnen de regeringsmeerderheid te vrezzen vallen. Om het imago van de parlementaire democratie bij de bevolking van het Koninkrijk de kwalijke gevolgen daarvan te besparen, biedt het Front National via dit amendement zijn diensten aan als democratisch bemiddelaar. Aan de hand

Voorgaand document :

Doc 51 **0578/ (2003/2004)** :
001 : Ontwerp overgezonden door de Senaat.

amendement permet de réconcilier ceux qui soutiennent ladite proposition de loi et ceux qui s'y opposent. D'une part, les partisans de l'octroi du droit de vote aux étrangers non européens ont ainsi l'occasion d'inscrire dans notre législation le principe même de cet octroi. D'autre part, ceux qui, à l'instar du Front National, estiment que la jouissance des droits politiques doit être réservée exclusivement aux Belges, peuvent ainsi laisser au législateur présent et à venir un délai de réflexion suffisant pour juger de l'opportunité réelle des dispositions législatives dont objet.

N°s 2 À 101 DE M. FERET
En ordre subsidiaire)

Art. 5 (*nouveau*)

Dans ces amendements, il est proposé d'avancer chaque fois d'un an la date d'entrée en vigueur, et ce, jusqu'au 31 décembre 2900.

JUSTIFICATION

Voir la justification de l'amendement n° 1.

N° 102 DE M. FERET

Art. 2

In limine de l'article 1^{er}ter, alinéa 1er, proposé, insérer les mots «à la condition toutefois que les ressortissants belges bénéficient d'un droit équivalent dans le pays dont l'étranger à la nationalité» entre les mots «Peuvent également acquérir la qualité d'électeur pour la commune», et les mots «les étrangers pour lesquels l'article 1^{er}bis ne s'applique pas».

JUSTIFICATION

Cette exigence de réciprocité paraît élémentaire pour assurer un équilibre harmonieux entre les droits des différents nationaux concernés.

N° 103 DE M. FERET

Art. 2

In limine de l'article 1^{er}ter, alinéa 1er, proposé, insérer les mots «à l'exception des ressortissants de la Confédération helvétique» entre les mots «les étrangers pour lesquels l'article 1^{er}bis ne s'applique pas», et les mots «pour autant que».

van dit amendement is verzoening mogelijk tussen hen die het wetsvoorstel steunen en hen die er zich tegen verzetten. Enerzijds krijgen de voorstanders van het toekennen van het stemrecht aan niet-Europese vreemdelingen op die manier de mogelijkheid het principe van die toekenning in onze wetgeving op te nemen. Anderzijds, wie zoals het Front National meent dat alleen Belgen politieke rechten kunnen genieten, kan de huidige en toekomstige wetgever voldoende bedenktijd gunnen om te oordelen of die wettelijke bepalingen werkelijk pas geven.

Nrs. 2 TOT 101 VAN DE HEER FERET
(In bijkomende orde)

Art. 5 (*nieuw*)

In deze amendementen wordt telkens voorgesteld de datum van inwerkingtreding met één jaar te vervroegen tot 31 december 2900.

VERANTWOORDING

Zie de verantwoording bij het amendement nr. 1.

Nr. 102 VAN DE HEER FERET

Art. 2

In het voorgestelde artikel 1^{er}ter, het eerste lid vervangen als volgt :

«Indien de Belgische onderdanen een gelijkwaardig recht genieten in het land waarvan de vreemdeling de nationaliteit heeft, kunnen de vreemdelingen op wie artikel 1bis niet van toepassing is, eveneens de hoedanigheid van gemeenteraadskiezer verwerven, op voorwaarde dat :».

VERANTWOORDING

Die vereiste van wederkerigheid lijkt van elementair belang om te zorgen voor een harmonieus evenwicht tussen de rechten van alle betreffende nationaliteiten.

Nr. 103 VAN DE HEER FERET

Art. 2

In het eerste lid van het voorgestelde artikel 1^{er}ter, tussen de woorden «de vreemdelingen op wie artikel 1bis niet van toepassing is,» en de woorden «op voorwaarde dat :» de woorden «met uitzondering van de onderdanen van de Zwitserse Bondsstaat,» invoegen.

JUSTIFICATION

Les récentes élections fédérales survenues en Confédération helvétique en octobre 2003 ont démontré une immaturité manifeste du peuple suisse et son impréparation aux fondements de la démocratie. En effet, un parti réputé d'extrême droite y a recueilli plus de 27 % des suffrages à la consternation de tous les observateurs démocratiquement avertis. Compte tenu du poids électoral important des ressortissants de la Confédération helvétique résidant sur le sol belge et de l'influence déterminante qu'ils pourraient avoir sur les scrutins communaux en opérant des choix du même ordre, il apparaît nécessaire de les priver du bénéfice de la loi à venir au moins aussi longtemps que la Confédération helvétique n'aura pas donné les gages de normalisation mental qui s'imposent.

N° 104 DE M. FERET

Art. 2

À l'article 1er ter, alinéa 1er, 1°, a), proposé, remplacer les mots «leur nationalité» par les mots «qu'ils ne sont pas ressortissants d'un État membre de l'Union européenne».

JUSTIFICATION

L'obligation imposée par la proposition de déclarer sa nationalité apparaît discriminatoire et attentatoire à l'intimité de la vie privée, outre qu'elle peut être ambiguë et humiliante pour les apatrides. L'auteur du présent amendement propose donc sa suppression et son remplacement par la simple affirmation de l'intéressé qu'il n'est pas ressortissant d'un État membre de l'Union européenne. Cette mesure aura également le mérite d'éviter par exemple que des étrangers possédant également la nationalité belge ne s'inscrivent une seconde fois et bénéficient ainsi de deux voix lors des scrutins communaux.

N° 105 DE M. FERET

Art. 2

À l'article 1er ter, alinéa 1er, 2°, proposé, remplacer les mots «en Belgique» par les mots «dans la commune».

JUSTIFICATION

Le critère proposé de résidence en Belgique paraît inadapté. Il n'offre aucune garantie de ce que les étrangers concernés auront pu s'imprégner, durant la période d'épreuve, de la spécificité de l'institution communale de laquelle ils pourraient être électeurs. Ces spécificités sont à l'évidence différentes suivant que l'on a résidé à Stavelot, à Koksijde ou dans un établisse-

VERANTWOORDING

De recente federale verkiezingen in Zwitserland in oktober 2003 hebben uitgewezen dat de Zwitsers kennelijk immatuur zijn en niet openstaan voor de beginselen van de democratie. Een partij met een extreem-rechtse reputatie heeft er immers meer dan 27 % van de stemmen gehaald, tot ontsteltenis van alle democratisch ingestelde waarnemers. Gezien het grote electorale gewicht van de Zwitserse onderdanen die op het Belgisch grondgebied verblijven en hun doorslaggevende invloed op de gemeenteraadsverkiezingen via een soortgelijke keuze, blijkt het noodzakelijk hen het voordeel van de toekomstige wet te ontzeggen, althans zolang de Zwitserse Bondsstaat niet bewijst tot een mentale normalisering te zijn teruggekeerd.

Nr. 104 VAN DE HEER FERET

Art. 2

In het 1°, a), van het voorgestelde artikel 1er ter, de woorden «hun nationaliteit» vervangen door de woorden «het feit dat zij geen onderdaan zijn van een lidstaat van de Europese Unie».

VERANTWOORDING

De opgelegde verplichting om de nationaliteit te vermelden lijkt discriminerend te zijn en een inbreuk op de persoonlijke levenssfeer te vormen. Bovendien kan zij voor staatlozen dubbelzinnig en krenkend zijn. De indiener van dit amendement stelt derhalve voor die verplichting te schrappen en te vervangen door een eenvoudige verklaring van de betrokkene dat hij geen onderdaan is van een lidstaat van de Europese Unie. Die maatregel zal tevens voorkomen dat vreemdelingen die ook de Belgische nationaliteit bezitten, zich een tweede keer inschrijven en aldus twee stemmen mogen uitbrengen bij de gemeenteraadsverkiezingen.

Nr. 105 VAN DE HEER FERET

Art. 2

In het 2° van het eerste lid van het voorgestelde artikel 1er ter, de woorden «in België» vervangen door de woorden «in de gemeente».

VERANTWOORDING

Het voorgestelde criterium betreffende het verblijf in België is niet adequaat. Het biedt geen enkele garantie dat de betrokken vreemdelingen in die periode vertrouwd zijn geraakt met de specifieke kenmerken van de gemeentelijke instelling die zij mogelijk mee kunnen verkiezen. Die kenmerken verschillen vanzelfsprekend naargelang men in Stavelot, Koksijde of een Brus-

ment pénitentiaire bruxellois. Il apparaît de ce fait opportun que cette durée d'épreuve soit exclusivement relative à une période de résidence ininterrompue dans la commune concernée.

N° 106 DE M. FERET
(Amendement subsidiaire à l'amendement n° 105)

Art. 2

À l'article 1er ter, 2°, proposé, remplacer les mots «en Belgique» par les mots «dans la région au sens de l'article 3 de la Constitution».

JUSTIFICATION

L'auteur de l'amendement se réfère à la justification de son amendement déposé à titre principal. À minima et à titre subsidiaire, le critère de résidence dans la Région plutôt que dans le Royaume s'impose impérativement.

N° 107 DE M. FERET

Art. 2

À l'article 1er ter, alinéa 1er, 2°, proposé, remplacer les mots «cinq ans» par les mots «50 ans».

JUSTIFICATION

Une durée de cinq ans paraît étriquée pour permettre aux personnes résidant sur le territoire de s'être imprégnés des coutumes et de l'histoire de la vie communale et de saisir la portée des programmes politiques des partis concurrents au regard des spécificités locales. De plus, une durée aussi réduite porte atteinte aux privilèges obtenus par les anciens étrangers ayant acquis la nationalité belge qui voient de nouveaux arrivants bénéficier automatiquement de droits en contrepartie desquels ils n'ont presté aucune démarche administrative souvent complexe et fastidieuse. Il paraît plus judicieux de porter le délai prévu à la proposition de loi à 50 ans de résidence, durée qui rencontre les nécessités de l'équité et du raisonnable.

N°s 108 À 132 DE M. FERET
(Amendements subsidiaires à l'amendement n° 107)

Art. 2

Dans ces amendements, il est proposé de diminuer chaque fois d'un an la durée requise, allant de 49 ans à 25 ans.

selse strafinrichting verblijft. Het lijkt dus raadzaam dat het criterium voor de duur van het verblijf uitsluitend betrekking heeft op een ononderbroken verblijf in de betrokken gemeente.

Nr. 106 VAN DE HEER FERET
(Subsidiair amendement op nr. 105)

Art. 2

In het 2°, van het voorgestelde artikel 1 ter, de woorden «in België» vervangen door de woorden «in het Gewest als bedoeld in artikel 3 van de Grondwet».

VERANTWOORDING

De indiener verwijst naar de verantwoording bij amendement nr. 178. Dit amendement stelt subsidiair voor dat een verblijf van vijf jaar in het Gewest in plaats van in het Koninkrijk toch een strikte minimumvereiste moet zijn.

Nr. 107 VAN DE HEER FERET

Art. 2

In het 2°, van het eerste lid van het voorgestelde artikel 1 ter, de woorden «vijf jaar» vervangen door de woorden «vijftig jaar».

VERANTWOORDING

Een tijdsspanne van vijf jaar lijkt te kort om de personen die op het grondgebied verblijven, in staat te stellen zich de gemeentelijke gewoontes en geschiedenis eigen te maken en de programma's van de verschillende politieke partijen te beoordelen in het licht van de plaatselijke eigenheid. Bovendien raakt die korte duur aan de voorrechten van voordien aangekomen buitenlanders die de Belgische nationaliteit verworven hebben en die lijdzaam moeten toezien hoe nieuwkomers automatisch rechten genieten zonder daarvoor een vaak ingewikkelde en omslachtige administratieve procedure te moeten doorlopen. Omwille van de billijkheid en de redelijkheid lijkt het dan ook meer verantwoord de termijn van het wetsvoorstel op te trekken tot vijftig jaar verblijf.

Nrs. 108 TOT 132 VAN DE HEER FERET
(Subsidiaire amendementen op nr. 107)

Art. 2

Voor elk van die amendementen wordt voorgesteld de vereiste termijn telkens met één jaar te verminderen, gaande van negenenveertig tot vijfen-twintig jaar.

JUSTIFICATION

Une durée de cinq ans paraît équilibrée pour permettre aux personnes résidant sur le territoire de s'être imprégnées des coutumes et de l'histoire de la vie communale et de saisir la portée des programmes politiques des partis concurrents au regard des spécificités locales. De plus, une durée aussi réduite porte atteinte aux privilèges obtenus par les anciens étrangers ayant acquis la nationalité belge qui voient de nouveaux arrivants bénéficier automatiquement de droits en contrepartie desquels ils n'ont presté aucune démarche administrative souvent complexe et fastidieuse. Il paraît plus judicieux de porter le délai prévu à la proposition de loi à 49 ans de résidence au moins, durée qui rencontre les nécessités de l'équité et du raisonnable. Cette durée est réduite d'un an à chaque amendement, pour atteindre la durée de résidence de 25 ans.

N° 133 DE M. FERET

Art. 2

Compléter l'article 1^{er}ter, alinéa 1er, proposé, par un 3°, libellé comme suit :

«3° ces étrangers justifient, à la date du dépôt de leur demande, la réussite d'un examen portant sur la maîtrise élémentaire effective d'une des trois langues nationales. Le Roi fixe les modalités d'application de cette disposition.»

JUSTIFICATION

Comment l'impétrant pourrait-il être réputé capable d'opérer un choix électoral démocratique s'il n'a pas été en mesure de comprendre les programmes des partis politiques qui s'offrent à ses suffrages ?

N° 134 DE M. FERET

Art. 2

Compléter l'article 1^{er}ter, alinéa 1er, proposé, par un 4°, libellé comme suit :

«4° ces étrangers justifient, à la date du dépôt de leur demande, la réussite d'un examen portant sur la connaissance élémentaire de l'histoire constitutionnelle de la Belgique. Le Roi fixe les modalités d'application de cette disposition.»

VERANTWOORDING

Een tijdsspanne van vijf jaar lijkt te kort om de personen die op het grondgebied verblijven, in staat te stellen zich de gemeentelijke gewoontes en geschiedenis eigen te maken en de programma's van de verschillende politieke partijen te beoordelen in het licht van de plaatselijke eigenheid. Bovendien raakt die korte duur aan de voorrechten van voordien aangekomen buitenlanders die de Belgische nationaliteit verworven hebben en die lijdzaam moeten toezien hoe nieuwkomers automatisch rechten genieten zonder daarvoor een vaak ingewikkelde en omslachtige administratieve procedure te moeten doorlopen. Omwille van de billijkheid en de redelijkheid lijkt het dan ook meer verantwoord de termijn van het wetsvoorstel op te trekken tot minstens negenenvertig jaar verblijf. In elk opeenvolgend amendement wordt de duur telkens met één jaar verminderd, om te komen tot een verblijfsduur van vijftwintig jaar. Per amendement wordt die duur met één jaar verminderd zodat hij uiteindelijk vijftwintig jaar bedraagt.

Nr. 133 VAN DE HEER FERET

Art. 2

Het eerste lid van het voorgestelde artikel 1er aanvullen met een 3°, luidende :

«3° die vreemdelingen, op de datum van de indiening van hun aanvraag, het bewijs leveren dat zij geslaagd zijn voor een examen over een effectieve basiskennis van één van de drie landstalen. De Koning bepaalt de nadere regels voor de toepassing van deze bepaling.»

VERANTWOORDING

Hoe kan de aanvrager in staat worden geacht een democratische keuze te maken als hij de verkiezingsprogramma's van de politieke partijen niet begrijpt ?

Nr. 134 VAN DE HEER FERET

Art. 2

Het eerste lid van het voorgestelde artikel 1er, aanvullen met een 4°, luidende :

«4° deze vreemdelingen, op het tijdstip dat zij hun aanvraag indienen, het bewijs leveren dat zij geslaagd zijn voor een examen betreffende de basiskennis van de constitutionele geschiedenis van België. De Koning stelt de nadere regels vast voor de uitvoering van deze bepaling.»

JUSTIFICATION

L'on n'aperçoit pas comment une personne étrangère au Royaume pourrait raisonnablement exercer un choix électoral s'il ne dispose pas de notions pertinentes d'histoire constitutionnelle qui permettent seules à comprendre les fondements de pensée des partis politiques en compétition et la teneur d'origine de leur programme.

N° 135 DE M. FERET

Art. 2

Compléter l'article 1er ter, alinéa 1er, proposé, par un 5°, libellé comme suit :

«5° ces étrangers justifient, à la date du dépôt de leur demande, la réussite d'un examen portant sur une rédaction relative aux motivations du demandeur à obtenir le droit de vote aux élections communales. Le Roi fixe les modalités d'application de cette disposition.»

JUSTIFICATION

La meilleure façon de vérifier l'intensité de la motivation du demandeur, c'est encore la rédaction prévue par le présent amendement, dans laquelle le demandeur devra expliciter la nature de ses motivations à obtenir le droit de vote.

N° 136 DE M. FERET

Art. 2

Compléter l'article 1er ter, proposé, par un alinéa 3, libellé comme suit :

«Le procureur du Roi près le tribunal de première instance du lieu où le demandeur a sa résidence principale s'assure de ce que l'étranger n'a fait l'objet ni en Belgique ni à l'étranger d'une condamnation égale ou supérieure à trois mois d'emprisonnement. Si une telle condamnation a été prononcée, la demande est irrecevable.»

JUSTIFICATION

Cette disposition permettra d'éviter que le droit de vote soit accordé à des étrangers dont la volonté de respecter les lois du peuple belge peut être mise en doute.

VERANTWOORDING

Het is niet duidelijk hoe een persoon die niet tot het Koninkrijk behoort, op verstandige wijze het kiesrecht kan uitoefenen indien hij niet over de relevante noties beschikt inzake de constitutionele geschiedenis, die een essentiële voorwaarde zijn voor het begrijpen van de kern van het gedachtegoed van de politieke partijen die elkaar bekampen, en van de krachtlijnen van hun programma.

Nr. 135 VAN DE HEER FERET

Art. 2

Het eerste lid van het voorgestelde artikel 1 ter, aanvullen met een 5° luidende :

«5° deze vreemdelingen, op het tijdstip dat zij hun aanvraag indienen, het bewijs leveren dat zij geslaagd zijn voor een examen omvattende een verhandeling over de motivering van de aanvrager om het stemrecht bij de gemeenteraadsverkiezingen te verkrijgen. De Koning stelt de nadere regels vast voor de uitvoering van deze bepaling.»

VERANTWOORDING

De beste manier om na te gaan hoe sterk de motivering van de aanvrager is, bestaat in de in dit amendement voorgestelde verhandeling, waarin de aanvrager de aard van zijn motieven om het stemrecht te verkrijgen moet uiteenzetten.

Nr. 136 VAN DE HEER FERET

Art. 2

Het voorgestelde artikel 1 ter aanvullen met een derde lid, luidende :

«De procureur des Konings bij de rechtbank van eerste aanleg van de plaats waar de aanvrager zijn hoofdverblijfplaats heeft, gaat na of de vreemdeling in België of in het buitenland een veroordeling heeft opgelopen tot gevangenisstraf van drie maanden of meer. Indien een dergelijke veroordeling is uitgesproken, is de aanvraag niet ontvankelijk.»

VERANTWOORDING

Deze bepaling moet ervoor zorgen dat het stemrecht niet wordt toegekend aan vreemdelingen wier bereidheid om de wetten van het Belgische volk na te leven, aan twijfel onderhevig is.

N° 137 DE M. FERET

Art. 2

Compléter l'article 1er ter, proposé, par un alinéa 4, libellé comme suit :

«Le procureur du Roi près le tribunal de première instance du lieu où le demandeur a sa résidence principale s'assure de ce que le demandeur n'a pas fait l'objet à l'étranger d'une condamnation qui, si elle avait été prononcée en Belgique, emporterait la déchéance ou la suspension de ses droits électoraux. Si une telle condamnation a été prononcée, la demande est irrecevable.».

JUSTIFICATION

Cette disposition est calquée sur celle qui est applicable aux Belges résidant à l'étranger et qui souhaitent obtenir le droit de vote aux élections législatives (voir article 2, § 4, du Code électoral).

N° 138 DE M. FERET

Art. 2

A l'article 1er ter, 1er alinéa, de la loi électorale communale tel qu'inséré par l'article 2, insérer les mots «à l'exception des ressortissants de la Principauté de Monaco» après les mots «les étrangers pour lesquels l'article 1er bis ne s'applique pas».

JUSTIFICATION

La principauté de Monaco n'ayant aucune tradition démocratique, il paraît dangereux d'accorder le droit de vote à ses ressortissants.

Daniel FERET (FN)

Nr. 137 VAN DE HEER FERET

Art. 2

Aan het voorgestelde artikel 1ter, een vierde lid toevoegen, luidende :

«De procureur des Konings bij de rechtbank van eerste aanleg van de plaats waar de aanvrager zijn hoofdverblijfplaats heeft, gaat na of de aanvrager in het buitenland geen veroordeling heeft opgelopen die, als zij in België uitgesproken zou zijn, zou leiden tot het vervallen of het schorsen van zijn kiesrecht. Indien een dergelijke veroordeling is uitgesproken, is de aanvraag niet ontvankelijk».

VERANTWOORDING

Deze bepaling is ingegeven door die welke van toepassing is op in het buitenland verblijvende Belgen die het stemrecht wensen te krijgen bij de parlementsverkiezingen (cf. artikel 2, § 4, van het Kieswetboek).

Nr. 138 VAN DE HEER FERET

Art. 2

In het bij het ontworpen artikel 2 ingevoegde artikel 1, 1ter, eerste lid, van de gemeentekieswet, tussen de woorden «de vreemdelingen op wie artikel 1bis niet van toepassing is,» en de woorden «op voorwaarde dat:» de woorden «met uitzondering van de onderdanen van het prinsdom Monaco» invoegen.

VERANTWOORDING

Aangezien het prinsdom Monaco niet de minste democratische traditie kent, lijkt het hachelijk om in België de onderdanen van dat prinsdom het kiesrecht te verlenen.